

Drikk til maten til kvardags.

.....

Mjlk.

Mjlkebruket har endret seg meget fra den eldre til og til nå. I den eldre tid var det ikke råd til nytte nysilt melk til maten langt mindre som drikk. Det var litet av mjlk i den første tida østlendingene "okkuperte" dalene her. Det var skogen de drev med, og interessen for jordbruk og fedrift ble først aktuelt når skogene ble snauhugd og nden drev dem til å se seg om etter andre levemåter. Først etter 1860 ra tok jord-og februk seg noe opp i bygdehe her. Og det vart lenge fr en gnd eide så meget som 3 kjoyr. En og to var det almindeligste, og da vart det ikke så meget melk å rutte med. Som leskedrikk hadde dem ikke råd til å nytte melka. Den ble helst reknet for "sovvel" til brødet. Melk og brød var omtrent dagens frukost inntil ku- og gjeittallet steg så ostekokinga tok til. Da vart det osten som ble hovedsovvelet, og sist da kom smøret og erobret plassen.

Nå nyttes melka til nr sagt alt mulig. Nysilt melk drikkes meget som leskedrikk, særlig av barn. Skummet melk er det jo i overfld. Den bæres mesteparten av til fjøset og blir gitt til kalver, kid og høns, og griser. Men griseholdet er enn litet her.

For å gjøre melka dryere, brukte dem i eldre tider å la den surne i trekopper. Mysen som da oppstod bruktes som leskedrikk og selve den tykke melka bruktes til graut og med flatbrd knust i, som "sll", som det enn heter her.

l ble ikke brygget her i bygda i noen vesentlig grad. Det kunne være til jul at de mest velstående laget seg noen anker l. Dette er nå helt kommet bort etter at bryggeriene skaffer let.

Kaffe. Ja, denne var vel gudedrikken for gamlingen. Men den kostet penger og dem var det litet av. Så det var om mrran det koktes kaffe, og de eldre kunne da få seg en skvett oppvarmet kaffe etter middagsmaten. De yngre fikk aldri kaffe. Den var srt skadelig. sa gamlingen- selv-følgelig for selv å få det lille som var. Men te bruktes det maget av. Det vil si te som ble laget av forskjellige blader av lyng. Tyttebrlyng var ofte bruk. Men min far fortalte at det bruktes også te ~~srt~~ kokt av "brennesler", og den skulle smake godt.

Brennevin. Det var bare til jul at det ble kjøpt brennevin i de eldre tider her. Det måtte kjøpes, for det var ingen som brente sitt eget brennevin her i bygda, merkelig nokk selv om innflytterne var fra bygder sr- på hvor det brentes brennevin nr sagt på hver gård, fortalte dem jo. Da brykes det meget mer brennevin idag. Ved større "doninger" eller arbeids-tiltak hvor samtlige av bygdas mannfolk deltok, brukte gamlingen å ha brennevin. Det var da særlig "gammelrom" dem kaldte. Da var det nokk mangel lystig dyst mellom karene. Ryggtak, revkrok og "kasting på elva". Det siste vart en riktig brytekamp om hvem som mtte i elva med klderne på. Ofte måtte begge uti.

Det brukes fremdeles litet l som leskedrikk her i bygda. Det er da helst i hyonna det blir kjøpt noe l som leskedrikk.

Besvart den 13. januar 1951.

T. Olsborg
Fr. Olsborg.

5319